

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1385/2020
15.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Јасмине Васовић, Веска Крстајића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Драгана Чолића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К 2/19 од 15.05.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 647/20 од 29.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.12.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, као основан, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Зрењанину К 2/19 од 15.05.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 647/20 од 29.09.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину К 2/19 од 15.05.2020. године, окривљени АА, оглашен је кривим због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од осам месеци и због продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и два месеца и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 01.02.2011. године до 20.04.2011. године и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара коју је окривљени дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде. Истом пресудом је одређено да ће суд, ако окривљени не плати новчану казну у одређеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци. На основу члана 258. став 4. ЗКП, оштећене осигуравајуће куће АД „Дунав осигурање“ и АД „Миленијум осигурање“, су упућене на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева. Окривљени је обавезан да у смислу члана 264. став 1. ЗКП плати судски паушал у

износу од 20.000,00 динара, док ће о трошковима кривичног поступка суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 647/20 од 29.09.2020. године, делимичним усвајањем жалби бранилаца окривљеног, првостепена пресуда је преиначена у погледу правне квалификације дела и одлуке о казни тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног АА, пошто му је претходно утврдио за кривично дело давање мита из члана 368. став 1. КЗ, описаног под тачком 7), изреке првостепене пресуде казну затвора у трајању од шест месеци, а за продужено кривично дело превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, описаног под тачкама 2. и 8. изреке првостепене пресуде, казну затвора у трајању од једне године и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, осудио на јединствену казну затвора у трајању од једне године и четири месеца, и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде. На основу члана 63. став 1. КЗ, окривљеном је у казну затвора урачунато време проведено у притвору од 01.02.2011. године до 20.04.2011. године. Истом пресудом према окривљеном је на основу члана 422. став 1. тачка 3) ЗКП, одбијена оптужба да је извршио продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. КЗ, описано под тачкама 1, 3. и 5. изреке првостепене пресуде и продужено кривично дело превара из члана 208. став 1. у вези члана 61. КЗ описано под тачкама 2. и 6. изреке првостепене пресуде, због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, док су жалба Вишег јавног тужиоца у Зрењанину и жалбе бранилаца окривљеног у преосталом делу, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Чолић, благовремено је поднео захтев за заштиту законитости против наведених правноснажних пресуда због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) у вези члана 37. став 1. тачка 4), члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1), 2) и 3) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и да у смислу члана 488. став 3. ЗКП, одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи односно прекине.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и на седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је основан.

Основано бранилац окривљеног АА наводима захтева да су побијане пресуде донесене од стране судија који су се морали изузети по одредби члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, указује на апсолутно битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Одредбама члана 37. став 1. ЗКП, предвиђене су ситуације у којима је, у циљу обезбеђења претпоставке непристрасног суда, обавезно изузеће судије од вршења судијске дужности у одређеном предмету, када је због неке његове повезаности са странкама или са предметом, доведена у сумњу његова објективност у поступању.

Тиме је успостављена апсолутна законска претпоставка необјективности судије који је у некој од правних ситуација и односа, предвиђених ставом 1. тачка 1) до 4) наведеног члана.

Апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, постоји ако је у одређеном кривичном предмету у суђењу на главном претресу и доношењу првостепене пресуде учествовао судија који је морао бити изузет од вршења судијске дужности, између осталог, из разлога што је у истом предмету учествовао у потврђивању оптужнице (члан 37. став 1. тачка 4) ЗКП).

Учествовање у суђењу судије који је морао бити изузет од вршења судијске дужности из разлога што је у истом предмету предузимао одређене радње током претходног поступка и припреме суђења, према пракси Европског суда за људска права, представља повреду одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, којом је прописано да свако током одлучивања о кривичној оптужби против њега има право на правичну расправу пред независним и непристрасним судом, формираним на основу закона, под условом да се ради о радњама и одлукама којима се може утицати на вођење и исход поступка и који стога објективно могу довести у сумњу непристрасност и независност суда.

У конкретном случају, првостепену пресуду којом је окривљени АА, оглашен кривим због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ и продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, која пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 647/20 од 29.09.2020. године, у погледу правне квалификације дела и одлуке о казни, тако што је окривљени за кривично дело давање мита из члана 368. став 1. КЗ и продуженог кривично дело превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и четири месеца и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, која кривична дела су окривљеном стављена на терет оптужницом Вишег јавног тужиоца у Зрењанину Кт 41/11 од 11.10.2011. године, измењеном дана 20.06.2018. године, донео је Виши суд у Зрењанину, поступајући по судији Биљани Мартиновић, као председнику већа.

Из списка предмета се утврђује да је судија Биљана Мартиновић, као председник ванпретресног већа Вишег суда у Зрењанину, учествовала у одлучивању о приговору окривљеног против оптужнице Вишег јавног тужиоца у Зрењанину и доношењу решења Кв 349/2011 од 15.11.2011. године, којим је тај приговор одбијен као неоснован, чиме је оптужница сагласно одредбама члана 282. тада важећег Законика о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр.70/2002; 68/2002; „Сл. гласник РС“, бр.58/2004; 85/2005 и 46/2006), ступила на правну снагу, након чега је судија Биљана Мартиновић била председник претресног већа Вишег суда у Зрењанину, које је донело ранију првостепену пресуду К 107/11 од 18.07.2018. године, укинута пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1094/18 од 11.12.2018. године и побијану првостепену пресуду К 2/19 од 15.05.2020. године.

Поред тога, из списка предмета произлази и то да је судија Зоран Париповић, који је био члан већа Апелационог суда у Новом Саду које је донело побијану другостепену пресуду Кж1 647/20 од 29.09.2020. године, учествовао као члан ванпретресног већа Вишег суда у Зрењанину у одлучивању о приговору окривљеног

против оптужнице Вишег јавног тужиоца у Зрењанину и доношењу решења Кв 349/2011 од 15.11.2011. године којим је тај приговор одбијен као неоснован.

Веће које је одлучивало о приговору против оптужнице, сагласно овлашћењима у тада важећем процесном закону (члан 277. а у вези са чланом 274. став 1. тачка 4) ЗКП), оценило је да су чињенице и докази на којима се заснива оптужница у конкретном случају, по свом квалитету и значају подобни за закључак да постоји основана сумња да је окривљени извршио кривична дела која су му оптужницом стављена на терет, дакле да су испуњени законски услови да се окривљени изведе пред суд.

На, у битном идентичан начин, одредбе члана 388. став 1. тачка 3) и став 2. сада важећег ЗКП, који се примењује од 01.10.2013. године, садрже овлашћења за ванпретресно веће, да у поступку испитивања оптужнице цени да ли има довољно доказа за „оправдану сумњу“, да је окривљени учинио дело које је предмет оптужбе, са истом последицом те оцене, као у раније важећем процесном закону, извођења окривљеног пред суд, ако веће нађе да за то у чињеницама или доказима у оптужном акту постоји довољно основа или у случају супротног закључка, доношења одлуке о обустављању поступка.

Из наведеног, по оцени Врховног касационог суда произлази да учешће судија Биљане Мартиновић и Зорана Париповића, у већу у одлучивању о приговору на оптужницу, којом приликом су чланови већа разматрали у истрази прикупљене податке и доказе, заузимали ставове и изјашњавали се у погледу довољности тих доказа за потребан степен сумње о делу окривљеног, односно одлучивали у тој фази о даљој судбини поступка, представља поступање у кривичном предмету и доношење процесне одлуке која је од битног утицаја на положај окривљеног, а које одлучивање је по начину доношења одлуке, садржини и последицама у бити идентично поступању и одлучивању у већу које одлучује о потврђивању оптужнице. Ово је представљало разлог за обавезно изузеће судије Биљане Мартиновић у време одржавања главног претреса и доношења првостепене пресуде, као и судије Зорана Париповића у време доношења другостепене пресуде, у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Налазећи из изнетих разлога, да је учествовање и то судије Биљане Мартиновић у доношењу правноснажне првостепене пресуде и судије Зорана Париповића у доношењу правноснажне другостепене пресуде учињена повреда кривичног поступка истакнута у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, због које је укидање побијаних правноснажних пресуда неопходно, Врховни касациони суд је усвојио захтев браниоца окривљеног и на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде, односно укинуо првостепену и другостепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, ради отклањања учињене повреде одредаба кривичног поступка.

Имајући у виду разлоге укидања побијаних правноснажних пресуда, Врховни касациони суд се у овој пресуди није изјашњавао о осталим повредама закона истакнутим у захтеву браниоца окривљеног.

Записничар - саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић